

Palmiro Togliatti neugnani iredentist

ma. In sostanza il trattato di pace, pur sancendo la costituzione del Territorio Libero, se fosse stato applicato letteralmente, dando al Territorio Libero una sua amministrazione e direzione politica completamente autonoma, era la strada per cui tutto il Territorio Libero avrebbe potuto tornare ad essere parte dell'Italia. Ma voi non avete fatto nulla per questo.

To je izresek iz učerajšnje »Unita«, ki je objavila v celoti govor Palmira Togliattija na predčetrtnem seji tržaškega parlamenta med razpravo o italijanski zunanji politiki. To je izresek Togliattijev glede Trsta glasilo tako:

Vsi so torej iredentisti, a najbolj neugnani iredentist je Palmiro Togliatti sam, ki je v svojem govoru izjavil, da se leta 1946 ni strinjal niti s Titom, ko sta se pogovarjala o rešitvi vprašanja razmejitve med Italijo in Jugoslavijo. Togliatti je predčetrtnim dejal, da je tedaj le mislil, da bi se začela pogajanja, ni pa na tem vztrajal. Hkrati pa je obdolžil Jugoslavijo, da je ona preprečila pogajanja, ne pa italijanska vlada. Zadeva je torej taka, da je Togliatti vodil te tedaj dvojno politiko: na eni strani je bil za pogajanja, v resnici pa je bil proti njim. No, to ga sedaj ne ovira, da ne bi dožljal Jugoslavijo, da je bila pravažaprav ona proti pogajanjem. Imamo pač opravka z znano komunistično moralo.

Konec zunanje politične debate v italijanskem parlamentu

Zanimivo De Gasperijevo priznanje, da je »razgredo ozračje«, ki ga je navajal kot razlog za odgoditev tržaških volitev, povzročila kampanja v italijanskem tisku Preprij o pomenu tristranske izjave

(Od našega dopisnika)

RIM, 10. — Ura je šla na polnoč, ko je danes v italijanskem parlamentu med debato o vladni zunanji politiki nastal preprij med strankami. Tudi vladna stran je izjavila, da se ne strinja s tristransko izjavo o pomenu tristranske izjave o Trstu. Preprij se je nevarno razvnel, ko se je dvignil poslanec Marchesoni (MSI) in zavpil: «Viva Trieste!» Njegovemu klicu se je pridružil tudi nekateri drugi poslanci. Na odgovor je nastopil De Gasperi, ki je dejal, da se ne strinja s tristransko izjavo o pomenu tristranske izjave o Trstu. Preprij se je nevarno razvnel, ko se je dvignil poslanec Marchesoni (MSI) in zavpil: «Viva Trieste!» Njegovemu klicu se je pridružil tudi nekateri drugi poslanci. Na odgovor je nastopil De Gasperi, ki je dejal, da se ne strinja s tristransko izjavo o pomenu tristranske izjave o Trstu.

Makedonija praznuje desetletnico ustaje

II. kongres Zveze sindikatov ELRJ v Zagrebu zaključen - «Misija dobre volje» vlade ELRJ pod vodstvom pomočnika zunanjega ministra dr. Jožeta Vilfanova potpovala v Abesinijo - Kako so sovjetski oficirji jugoslovanske stroje proglašali za sovjetske

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 10. — Predsednik vlade Ljudske republike Makedonije LAZAR KOLISEVSKI je naslovil na predvečer dneva 10. obletnice vstaje makedonskega ljudstva pozdrave jugoslovanskemu narodu. Dneve, ko so se Makedonci dvignili v oborožen upor proti nemškimi bolgarskimi in italijanskimi okupatorjem, Kolisevski je poudaril, da je makedonski narod dosegel svoje odgovarjajoče mesto v skupnosti jugoslovanskih narodov in po revoluciji dosegel izreden gospodarski vzpon, ki se kaže predvsem v velikem povečanju nacionalnega dohoda. Vrednost industrijske proizvodnje v Makedoniji v primeru s predvojnimi stanjem je povečana za 120 odstotkov. Povečana je proizvodnja električne energije tako, da znaša danes na enega prebivalca 95 kw ur v primeru s 7,2 pred vojno.

Maršal Tito je poslal makedonskemu narodu ob tej priložnosti pozdrav, v katerem poudarja, da je njegova želja, da bi makedonski narod ta dan praznoval v največjem veselju ter da bi ga spomin na dneve velike osvobodilne borbe še nadalje vzpodbujal z novo močjo za nova ustvarjanja in politične graditve srečnejše bodočnosti v svoji svobodni socialistični domovini.

«Borbava posveča makedonskemu prazniku uvodni članek in pravi, da je ljudstvo Makedonije v svojih zmagovitih naložbah zvestega zaveznika v vseh narodih Jugoslavije. Po končanem II. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije je potrebno poudariti, da so sindikati v razdobju med prvimi in drugim kongresom delovali kot najmočnejša in zaščitna pravica delavstva proti kršitvam zakona, proti birokraciji in proti izločevanju partijske linije, a za zboljšanje življenja in dela delavskega razreda. Prvi delokaz za to predstavlja delovanje sindikatov, ki se odražata tudi v večjem številu članstva, ki je zraslo za 300.000 v istem razdobju.

Obnovitev sestankov zveznih častnikov na Koreji

Na današnjih dveh sestankih ni bil dosežen noben sporazum - Čete združene poveljstva nadaljujejo z napadi

(Od našega posebnega dopisnika)

TOKIO, 10. — Zvezni častniki združene poveljstva OZN in poveljstva kitajskih in severnokorejskih čet so danes dvakrat sestali v Pam Mun Jonu, da bi dosegli sporazum o kraji in dnevni, ko bi oba delegaciji spet obnovili pogajanja o premirju.

Proces proti FAR

(Od našega posebnega dopisnika)

TOKIO, 10. — Danes jutraj se je začel pred sodnim sodiščem proces proti 39 častnikom, od katerih je 25 zaprtih. 10 se jih brani iz svobode 10, ko so pobegnili, ki so obtoženi zaradi poveljevanja fašizma, poskušanja obnovitve fašistične države, ki je bila razpisana v zgodnjih revolucionarnih akcijah - «Fasci di Azione Rivoluzionaria» (FAR) in zaradi dinamičnih atentatov.

Volilna kampanja v Angliji

LONDON, 10. — Predsednik vlade Clement Attlee nadaljuje s svojo volilno kampanjo. V Granthamu je dejal, da je obnova Anglije po vojni posledica dela angleškega ljudstva, etn ne sramujem se reči, tudi da ameriške pomoči, ki smo jo dobili. To v miru in v vojni. Attlee je nadaljeval z razpravljanjem o notranjih vprašanjih in se ni dal motiti o listih, ki so vzkročile angleški diplomatski kriz v Perziji in Egiptu. V Granthamu je na kratko govoril o zunanji politiki, ki je omenil da se morajo ljudstva, če hočejo živeti, organizirati - si stevno skupnost. Obžaloval je rusko stališče, ki sili Zvezni zvezi, da se oborožuje.

Nemčija zopet v ospredju

Grotewohi sprejema »večino« Adenauerjevih 14 pogojev za splošne volitve v vsej Nemčiji, obenem pa zahteva prekinitev razgovorov za oborožitev Zahodne Nemčije - Negativne reakcije v Bonnu - V ZDA poudarjajo, da ne more biti govora o opustitvi nemškega oboroževanja

BERLIN, 10. — Predsednik zveznodemokratske vlade Otto Grotewohl je danes v daljšem govoru v zveznodemokratskem parlamentu izjavil, da je »večina« Adenauerjevih štirinajst pogojev za volitve v vsej Nemčiji sprejemljiva, pa vendar nekatera vprašanja ostajajo odprta.

Obsodbe v ČSR

DUNAJ, 10. — Listi iz Prage javljajo, da so nekoga Čeholva, vaka pred kratkim obsodili na smrt v Cholebournu na Slovaškem, sedem drugih pa na zaporne kazni od 17 do 25 let, ker so nabavili orožje in municijo in pripravili sabotažna dejanja po naročilih zahodnih radikalnih postaj.

PROCES O DOGODKIH PRI PORČINJU

Sodišču ne ugajajo dokazi o sikih ozopovcev z Nemci

Nastop javnega tožilca proti dokazom obrambe - Protest zagovornikov proti pisanju italijanskega tiska - Dokumenti o sodelovanju ozopovcev z Nemci in fašisti in opravičila ozopovskega kurata

(Od našega posebnega dopisnika)

LUCCA, 10. — V nadaljevanju zaslišavanja priče se je bolj zgoščevala pričevanja, da na bližnji ozopovci ne niso bili tako nedolžni, kakor jih namerava prikazati zastopstvo zasebne stranke ob polni podpori javnega tožilca in predsednika sodišča. Kljub temu pa je v svoji pripravljenosti izpustil ali zadržal nekatere pomembne dogodke. In ko je bilo odvetnikom obrambe dovoljeno zastaviti vprašanja, se je tudi v njegovo samozavest vrnila troha neodolnosti in zadrege.

Bradley, Slim in Lachères

odpotovali v Atene in Ankara

PARIZ, 10. — Načelniki ameriškega, angleškega in francoskega glavnega stana general Bradley, maršal Slim in general Lachères so danes opoldne odpoštovali v letalon iz Pariza v Atene, kjer bodo kondiral teren za vključbo Grčije v atlantski pak. Iz Aten bodo po istem opravičili odpotovali v Ankara.

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO
Opozarjamo vas na naslednje oddaje: Jug. cona Trsta: 13.45...

VREME
Se vedno se nadaljuje vodor hladnega polarnega zraka na naše področje. Danes bomo imeli še naprej mrzlo in vetrovno vreme...

Arabski svet izreka podporo Nahas paši po njegovih odločitvah
Izjava egipčanskega zunanje ministra - Zelo previdno stališče angleških državnikov - Isto je tudi za Achesonom

KAIRO, 10. — Od današnjega razvoja v egipčanskem predstaviteljske zbornice je odobril zakonske osnutke, po katerih so odločili povedati zavezniški sporazum med Anglijo in Egiptom, in sporazum o solastništvu Sudana, proglasili Faruka za kralja Sudana in popravke egipčanske ustave v zvezi s temi zakoni...

medvojno in postojeno kakor mi, suverene države. Zelo previdno je govoril o anglo-egipčanskih odnosih tudi Acheson. Dejal je: »Neposredno prizadeži stranki sta Velika Britanija in Egipt, kar pa se tiče sporazumov iz leta 1899...«

Washington, 10. — Danes po moči pomoči so pridruži večini, da so sestane Varnostnega sveta, na katerem bo Mossadeh razložil svoje stališče, šele v ponedeljek. Obenem se je izvedelo iz angleških dobro obveščenih krogov: da so ZDA in Francija odobrili popravišeno angloško resolucijo, ki jo bodo predložili Varnostnemu svetu...

PRED SESTANKOM VARNOSTNEGA SVETA IN RAZPRAVO O ANGLO-IRANSKEM SPORU Mrzlično delo diplomacije za rešitev vprašanja nafte
Vse kaže, da ZDA znova pritiskajo na Anglijo, naj spremeni svojo prvotno resolucijo - Fatemi ponovil perzijske predloge za ponovna pogajanja z Londonom - Kakšni so nameni bolnega ministrskega predsednika?

KINO

Rossetti, 16.30: Grand Hotel, Greta Garbo. Excelsior, 14.30: Eva prost, B. Davis, G. Sanders. Nacionalna, 16.30: »Atletična dedeka, S. Tracy, G. Bennett...«

ŠPORTNI DNEVNIKI

PETI DAN MEDITERANSKIH IGER: REZULTATI ZOPET POVPREČNI
DURAŠKOVIČ BOLJŠI OD ŠEGEDINA
Ostali zmagovalci: Siddi, El Mabrouk, Damitio in štáfeta Francije - Velika vročina

JUGOSLOVANSKA LAHKOATLETSKA ZVEZA JE IZDALA Norme za olimpiado
BEOGRAD, 10. — Jugoslovanska lahkoatletska zveza je izdala norme za olimpiado, ki bodo veljale od 1. oktobra 1951. Med drugim določa, da mora biti vsak atletski član najmanj 17 let star...

SLOVENIJA
12.00 Slovenske ponarode pesmi, 19.15: Klavirske skladbe Edvarda Griega...

Aleksandrja, 10. — Peti dan Mediteranskih iger se je začel ob nenavadno vročem soncu s finalom v teku na 200 m. Po razburljivi borbi je prišel prvi na cilj Italijan Siddi, skoraj istočasno njim favoriti Francoz Degats in Montanari...

V Kanadi že igrajo hokej A in B reprezentanca 2
TORONTO, 10. — V Leaf Gardenu v Toronto sta igrali neodločeno (2-2) prva in druga selekcija kanadskih hokejistov, izloženih z referendumom med športnimi novinarji.

Analiza sovjetskih nogometašev: Slabo igralo z glavo
MOSKVA, 10. — Športni urednik moskovske Pravde, B. Arkadiev trdi, da so šibke točke sovjetskih nogometašev strela na vrata in igra z glavo. »Prevedli napadalci zapravijo ugodne priliko pred nasprotnikovim vratom, prav Arkadiev v dolgi analizi pravkar končane sezone...«

Laburistična zmaga na norveških volitvah
OSLO, 10. — Objavljeni so bili rezultati norveških upravnih volitev in vodil laburistična vlada Einar Gerhardsen je izjavil: »Pošteno povedano, to so bili presegli moji pričakovanja...«

HIROŠIMA
Gospa Nakamura je zopet odšla v mesto po nekaj riza, ki ga je imela zakopanega v zaklonišču svojega društva sosedov. Nato je odšla nazaj v Kabe. V električnem vlakcu je po naključju srečala svojo mlajšo sestro, »Ali si že slišala novice?« jo je sestra vprašala.

obveznih mešanov je tudi prišlo tja. Nekatero so podpirale hčere, drugi so prišepali, oprajzelo se na palico. Ko so slišali, da govori sam cesar, so s solzami v očeh začeli klicati: »O nebeski blagoslov! Med nas je prišel sam teno in mi smemo poslušati njegov glas! Ta njegova rtev nam je največja tolažba!«

mestih so sicer stale, bile pa so razmajane, okna razbita, strelniki razmetani. Za tem razdejanjem se je začela v obsegu starih in pol starih milj rdečkastorjava pustinja, kjer je bilo vse stoletno in požgano. Druga za drugo so se vrstile razdejane hišne skupine.

bolan. Nekaj dni pozneje je skušal celo mesevati. Pri prvi preizkušnji je ni mogel končati. Ko je rektor drugi dan opazil njegovo, na videz nedolžno, vendar se vedno napredno »Kaj ste naredili s svojimi ranami?« Prijatelj nedolžen, se je začel rešati; bile so otekline in prisrjanje.